

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
ZASTĘPCA
PROKURATORA GENERALNEGO

Warszawa, dnia 6 lipca 2006 r.

BM-III-051-1329/06/PR

BM-7-0700-354/06

SEKRETARIA 10.07.06
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 10.07.06
nr. 4854 podpis. LM

KANCELARIA SENATU
BIURO PREZYDIALNE
Dział Ogólny
wpłynęło dn. 07-07-2006
nr. 545 podpis. M

Pan

Ryszard LEGUTKO

Wicemarszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku;

W związku z nadesłanym przez Pana Marszałka oświadczeniem Pana Senatora Adama Bieli, złożonym podczas 11 posiedzenia Senatu RP w dniu 24 maja 2006 r. dotyczącego reprivatyzacji zespołu pałacowo-parkowego w miejscowości Karszew, gm. Dąbie na rzecz spadkobierczyń byłego właściciela – uprzejmie przedstawiam stanowisko Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego odnośnie podniesionych w tym oświadczeniu kwestii.

Prokuratura Rejonowa w Kole nadzorowała wszczęte w dniu 18 lipca 2005 r. i prowadzone przez Komendę Powiatową Policji w Kole – śledztwo sygn. 2 Ds. 1509/05 (poprzednia sygn. 2 Ds. 815/05) w sprawie przekroczenia uprawnień przez Burmistrza Miasta Dąbie przy sprzedaży zespołu pałacowo-parkowego w Karszewie, tj. o czyn z art. 231 § 1 kk.

Podstawą wszczęcia śledztwa było doniesienie Pana Pośta Alfreda Budnera skierowane w dniu 11 lipca 2005 r. do Prokuratury Rejonowej w Kole.

Z dokonanych ustaleń wynika, że zespół pałacowo-parkowy położony w miejscowości Karszew gm. Dąbie stanowi nieruchomość zabudowaną o obszarze 7,32 ha, która składa się z działek o numerach: 206/8, 206/8a, 206/9, 206/14 oraz zabudowana jest budynkiem dworu, budynkiem oficyny dworskiej, chlewnią, budynkiem inwentarskim z paszarnią, budynkiem wozowni, budynkiem gospodarczym, studnią, piwnicą i ogrodzeniem murowanym.

Nieruchomość ta wpisana jest do rejestru zabytków decyzją Wojewody Konińskiego z dnia 21 maja 1984 r.

Wymieniony zespół pałacowo-parkowy został przejęty na rzecz Skarbu Państwa z mocy samego prawa na podstawie dekretu PKWN z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej.

Decyzją z dnia 28 sierpnia 1995 r. Wojewoda Koniński stwierdził nabycie przez gminę Dąbie z mocy prawa nieodpłatnie własności tej nieruchomości.

Obecnie z upoważnienia spadkobierczyni po Franciszku Ksawerym Krańnickim, Pani Łucji Ponikiewskiej-Różyńskiej, zwrotu tej nieruchomości domaga się jej syn Marek Różyński.

W toku przeprowadzonego w tej sprawie śledztwa ustalono, że w dniu 13 lipca 1990 r. w Państwowym Biurze Notarialnym w Kole, Stanisław Gralak i Ireneusz Matusiak – członkowie Zarządu Miasta i Gminy Dąbie, działający w imieniu tejże Gminy, zawarli umowę z Jerzym Grabarczykiem, na mocy której ustanowiono na jego rzecz prawo wieczystego użytkowania gruntu obejmującego działki nr: 206/8, 206/8a, 206/9 i 206/14 o łącznym obszarze 7,32 ha we wsi Karszew i sprzedano znajdujące się na tym gruncie budowle za łączną kwotę 30.092.800 złotych.

Wyrokiem z dnia 5 września 1996 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu ustalił nieważność powyższej umowy.

Powołując się na wyżej wymieniony wyrok Teresa Kozłowska – również córka Franciszka Ksawerego Krańnickiego – w dniu 5 listopada 1996 r. zwróciła się do Wójta Miasta i Gminy Dąbie, zgłaszając gotowość kupna obiektu pałacowo-parkowego Karszew zaznaczając, że wymieniony obiekt jako sukcesja po rodzicach winien być zbyty jej oraz siostrze Łucji Ponikiewskiej-Różyńskiej za symboliczną złotówkę, tj. za cenę maksymalnie zaniżoną.

W dniu 17 października 1997 r. Burmistrz Dąbia – Stanisław Gralak przesłał Teresie Kozłowskiej ofertę sprzedaży przedmiotowej nieruchomości za cenę 193.240,00 zł.

Cena podana przez Burmistrza była zgodna z wyceną biegłego ds. szacowania rynkowej wartości nieruchomości i ustalona została na dzień 10 października 1997 r.

Odpowiadając na powyższą ofertę, Teresa Kozłowska podtrzymała wolę skorzystania z prawa pierwokupu przedmiotowej nieruchomości, jednak ponownie wniosła o rozważenie jej sprzedaży za symboliczną złotówkę.

W dniu 27 maja 1999 r. Rada Miejska w Dąbiu podjęła uchwałę w sprawie sprzedaży nieruchomości zabudowanej obiektem zabytkowym położonej we wsi Karszew w drodze przetargu.

Wymienioną wyżej uchwałą przeznaczono do sprzedaży nieruchomość zabudowaną obiektem zabytkowym, położoną we wsi Karszew oznaczoną numerami ewidencyjnymi działek: 206/8, 206/8a, 206/14, 206/9 o pow. 7,32 ha i opisaną w księdze wieczystej nr 19433.

Jednocześnie w uchwale tej odstąpiono od możliwości zmiany ustawowej bonifikaty, przysługującej przy ustalaniu ceny nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków nr rej. 341/83 z dnia 21 maja 1984 r.

Wykonanie wymienionej uchwały powierzono Zarządowi Miejskiemu.

Z uzasadnienia uchwały wynika, że istniejący na tej nieruchomości pałac niszczeje, jest dewastowany przez osoby trzecie, zaś Gminy, z uwagi na brak możliwości finansowych, nie stać na wykonanie remontu kapitalnego.

Natomiast w przypadku zgłoszenia się poprzednich właścicieli lub ich następców prawnych – należy sprzedać im w pierwszej kolejności obiekt, a gdy zrezygnują z jego kupna – sprzedać obiekt w drodze przetargu na rzecz wygrywającego przetarg.

Pismem z dnia 11 czerwca 1999 r. konserwator zabytków zaopiniował pozytywnie zamiar sprzedaży przedmiotowej nieruchomości.

Pismem z dnia 15 czerwca 1999 r. Burmistrz Miasta Dąbie Stanisław Gralak wysłał do Teresy Kozłowskiej i Łucji Ponikiewskiej-Różyńskiej spadkobierczyń b. właściciela nieruchomości zabudowanej obiektem zabytkowym położonej we wsi Karszew – ofertę sprzedaży tej nieruchomości za kwotę 157.409,00 zł.

W związku z powyższą ofertą, Teresa Kozłowska pismem z dnia 30 czerwca 1999 r. poinformowała Burmistrza Miasta Dąbie, że decyzję odnośnie skorzystania z przysługującego jej prawa pierwokupu podejmie po zapoznaniu się z Uchwałą Rady Gminy z dnia 27 maja 1999 r.

W dniu 12 lipca 1999 r. Burmistrz Miasta Dąbie przesłał ww. Uchwałę Teresie Kozłowskiej, prosząc o udzielenie ostatecznej odpowiedzi w terminie 7 dni od jej otrzymania.

Teresa Kozłowska i Łucja Ponikiewska-Różyńska pismem z dnia 19 lipca 1999 r. zwróciły się do Burmistrza Miasta Dąbie o przedłużenie terminu do podjęcia ostatecznej decyzji do 20 sierpnia 1999 r., gdyż pojawiła się możliwość uzyskania przez nie środków na ewentualny zakup przedmiotowej nieruchomości.

Z ustaleń dokonanych w toku śledztwa wynika, że do 20 sierpnia 1999 r. do Burmistrza Miasta Dąbie nie wpłynęła od spadkobierczyń Karszewa żadna propozycja nabycia tej nieruchomości.

W dniu 19 sierpnia 1999 r. Burmistrz Miasta Dąbie wysłał ponownie do Teresy Kozłowskiej i Łucji Ponikiewskiej-Różyńskiej ofertę o przeznaczeniu do sprzedaży w przetargu nieograniczonym zabudowanej nieruchomości położonej we wsi Karszew za cenę wywoławczą 250.000 zł. Przetarg został wyznaczony na 9 września 1999 r.

Po otrzymaniu tej oferty Teresa Kozłowska i Łucja Ponikiewska-Różyńska zwróciły się pismem z dnia 31 sierpnia 1999 r. do przewodniczącego Rady Miejskiej i Burmistrza Dąbia z propozycją odstąpienia od przetargu i sprzedaży im pałacu karszewskiego za „przysłowiową złotówkę”, jako zgodną z prawem moralnym formą odzyskania utraconej własności.

W związku z tym, że do przetargu w dniu 9 września 1999 r. nie zgłosiła się żadna osoba, kolejny termin przetargu został wyznaczony na 9 listopada 1999 r., a cena wywoławcza została ustalona na kwotę 191.878,20 zł.

O tym terminie zostały zawiadomione spadkobierczynie Karszewa, ale w żaden sposób na tę ofertę nie odpowiedziały.

Również w dniu 9 listopada 1999 r. na przetarg nikt się nie zgłosił, dlatego w wyniku negocjacji przeprowadzonej przez Burmistrza, jego Zastępcę, Przewodniczącego Rady Miejskiej i radcę prawnego – w dniu 10 lutego 2000 r. postanowiono sprzedać Karszew Michałowi Janczakowi za wynegocjowaną cenę 102.000,00 zł.

W toku śledztwa na podstawie przeprowadzonych oględzin zespołu pałacowego w Karszewie ustalono, że zarówno zabudowania gospodarcze, jak i sam dwór są zniszczone. Dom nie posiada wewnątrz tynków, elewacja zewnętrzna jest zniszczona

w wyniku pożaru, a w otworach okiennych i drzwiowych znajdują się resztki starych okien i drzwi. Teren nie jest ogrodzony.

Mając na uwadze dokonane w toku śledztwa ustalenia stwierdzono, że działania Burmistrza Miasta Dąbie Stanisława Gralaka podejmowane w związku ze sprzedażą Karszewa, nie można potraktować jako niedopełnienie obowiązków z art. 231 kk, gdyż jako członek Zarządu Miejskiego był zobowiązany do wykonania Uchwały Rady Miejskiej w Dąbiu z 27 maja 1999 r.

Natomiast spadkobierczynie właścicieli Karszewa nie wykazały gotowości nabycia nieruchomości w drodze ogłaszanych przetargów, ani też nie proponowały rokowań celem jej kupna, wyrażały jedynie gotowość przejęcia jej za tzw. „symboliczną złotówkę”, co było niezgodne z uchwałą Rady Miejskiej w Dąbiu.

Gmina po przejęciu zespołu pałacowego nie dysponowała środkami finansowymi, aby zabezpieczyć nieruchomość przed zniszczeniem oraz uszkodzeniem i dlatego Rada Miejska podjęła decyzję o jego sprzedaży.

W związku z powyższymi ustaleniami, w dniu 31 stycznia 2006 r. prokurator Prokuratury Rejonowej w Kole zatwierdził postanowienie Komendy Powiatowej Policji w Kole o umorzeniu śledztwa sygn. 2 Ds. 1509/05 w sprawie przekroczenia uprawnień przez Burmistrza Miasta Dąbie – tj. o przestępstwo z art. 231 § 1 kk, na zasadzie art. 17 § 1 pkt 2 kpk, wobec braku znamion czynu zabronionego.

Powyższą decyzję zaskarżył Marek Różyński składając zażalenie. Prokurator Okręgowy w Koninie nie przychylił się do wniesionego środka odwoławczego i wraz z aktami sprawy przekazał je do Sądu Rejonowego w Kole w celu rozpoznania.

Postanowieniem z dnia 9 czerwca 2006 r. Sąd Rejonowy w Kole (sygn. akt II Kp 52/06) po rozpoznaniu zażalenia pokrzywdzonego Marka Różańskiego - nie uwzględnił go i utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie prokuratora z dnia 31 stycznia 2006 r. sygn. akt 2 Ds. 1509/05 o umorzeniu śledztwa.

Sąd w uzasadnieniu postanowienia podzielił stanowisko Prokuratora Rejonowego w Kole zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia o umorzeniu śledztwa, jak również stanowisko Prokuratora Okręgowego w Koninie zaprezentowane we wniosku do Sądu o rozpoznanie zażalenia.

Sąd uznał, że ustalone prawidłowo fakty nie pozwalają na przedstawienie Burmistrzowi Dąbia zarzutu niedopełnienia obowiązków w rozumieniu art. 231 § 1 kk w zakresie sprzedaży zespołu pałacowo-parkowego w Karszewie, gdyż był on zobligowany do wykonania Uchwały Rady Miejskiej z dnia 27 maja 1999 r.

Z tych względów Sąd ocenił, że decyzja Prokuratora Rejonowego w Kole o umorzeniu śledztwa z dnia 31 stycznia 2006 r. była zasadna.

Postanowienie o umorzeniu śledztwa z dnia 20 października 2005 r., na które powołuje się Pan Senator w swoim oświadczeniu było wcześniej przez Prokuratora Rejonowego w Kole podjęte w tej samej sprawie (sygn. 2 Ds. 815/05).

Na postanowienie to złożył zażalenie pokrzywdzony Marek Różyński.

Postanowieniem z dnia 6 grudnia 2005 r. Prokurator Okręgowy w Koninie uwzględniając wniesione zażalenie – uchylił zaskarżone postanowienie i polecił Prokuratorowi Rejonowemu w Kole kontynuowanie postępowania.

Po uzupełnieniu śledztwa Prokurator Rejonowy w Kole ponownie wydał postanowienie o jego umorzeniu z dnia 31 stycznia 2006 r. w sprawie sygn. 2 Ds. 1509/05.

Zgodnie z wcześniejszym poleceniem Prokuratury Krajowej Biura Postępowania Przygotowawczego akta prawomocnie umorzonego postępowania sygn. 2 Ds. 1509/05 Prokuratury Rejonowej w Kole, zostaną zbadane w Prokuraturze Apelacyjnej w Poznaniu w trybie nadzoru służbowego w zakresie prawidłowości przeprowadzonego postępowania i zasadności podjętej decyzji merytorycznej. Akta sprawy przekazano Prokuraturze Apelacyjnej w Poznaniu w dniu 28.06.2006 r.

Ponadto ustalono, że w Prokuraturze Rejonowej w Kole zarejestrowano sprawę sygn. 2 Ds. 983/04 dotyczącą pożaru pałacu w Karszewie. W dniu 28 lipca 2004 r. Komenda Policji przeprowadziła czynności sprawdzające.

W dniu 10 sierpnia 2004 r. prokurator Prokuratury Rejonowej w Kole zatwierdził postanowienie Posterunku Policji w Dąbiu o odmowie wszczęcia dochodzenia w sprawie 2 Ds. 983/04 dotyczącej zniszczenia przez spalenie w dniu 28 lipca 2004 r. w Karszewie dachu budynku należącego do Edwarda Jańczaka – tj. o czyn z art. 288 § 1 kk – wobec braku wniosku o ściganie, gdyż uprawniony pokrzywdzony takiego wniosku nie złożył.

Ponadto informuję, że w zakresie możliwości udzielenia przez Ministerstwo Sprawiedliwości pomocy Pani Łucji Ponikiewskiej-Różyńskiej w odzyskaniu nieruchomości należącej do jej rodziny a znacjonalizowanej w roku 1945 – przedmiotowa sprawa była analizowana w Ministerstwie Sprawiedliwości, w Departamencie Legislacyjno-Prawnym, w związku z interwencją Pana Senatora Piotra Łukasza Andrzejewskiego.

Pismem z dnia 29 marca 2006 r. Nr DLP II 41-7/06 Minister Sprawiedliwości udzielił Panu Senatorowi odpowiedzi informując, że w obowiązującym ustawodawstwie podstawę roszczeń windykacyjnych albo odszkodowawczych właścicieli oraz ich spadkobierców z tytułu znacjonalizowanego majątku nieruchomego i ruchomego mogą stanowić przepisy art. 140, art. 222 § 1 i art. 417 Kodeksu cywilnego, a także art. 156 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Nadmieniono przy tym, iż Ministerstwo Skarbu Państwa opracowało projekt ustawy o rekompensatach za przejęte przez Państwo nieruchomości oraz inne składniki mienia, który obecnie znajduje się na etapie prac parlamentarnych.

Ministerstwo Sprawiedliwości nie ma więc możliwości udzielenia spadkobiercom byłego właściciela zespołu pałacowo-parkowego w miejscowości Karszew Gm. Dąbie pomocy w odzyskaniu znacjonalizowanej nieruchomości, albowiem zagadnienia dotyczące reprivatyzacji pozostają w zakresie właściwości Ministra Skarbu Państwa.

Z wyrazami szacunku

ZASTĘPCA
PROKURATORA GENERALNEGO

Irena Okragła
Irena Okragła